

Ivan Toman věděl, že ten dopis přečte nesčíslněkrát. Dnes, zítra a ještě pár dní, než se definitivně rozhodne. Díky svému naturelu a profesionální deformaci bude určitě jeho prostý obsah analyzovat větu po větě a hledat za jednoduchými slovy skryté významy. Ačkoli mu bylo jasné, že tam žádné nejsou a nemohou být. Marcela, aby něco skrývala, zas tak intelektuálně složitá nebyla. A vůbec už ne, aby se o to pokoušela bůhvíjak rafinovaně.

I přesto se po každém přečtení Ivan jednou rozhodoval tak a podruhé jinak, tedy ano a ne. Ale výsledek jeho pomalu mučivého rozhodovacího procesu byl stejný, jako hodí-li si korunou, o každé ze dvou možností zapochyboval. Jako ostatně měl v poslední době pochybnosti o každém svém kroku, který se týkal žen.

Přitom Marcela mu možná napsala jen z rozmaru, jak se tam někde za polárním kruhem, pokud Švédsko za tu rovnoběžku vůbec sahá, příjemně nudila. Častokrát totiž psala, jak jí to stále táhne co nejseverněji. A ze severošvédských měst a míst od ní i nejčastěji dostával pohledy. Tedy, když si na něj občas náhodně nebo možná i z jakési pro něho málem už nepochopitelné nostalgie vzpomněla. Konečně, i on by se rád do těch zdánlivě nehostinných krajů jednou podíval.

Kdyby ho ovšem pozvala.

Ale ona teď raději chce jet za ním.

Asi proto, že je leden, a její zájem o studené kraje, teď tam ve Švédsku arktické, má pravděpodobně své meze.

Co by jí ještě mohlo k němu vázat, když už určitě ne přitahovat?

Že jí kdysi pomohl z nejhoršího?

Že se spolu jednou vyspali?

Ale tohle milování bylo z toho všeho martyria vlastně jen epizodou, těžko by je i charakterizoval. Jen vzájemné přátelské gesto. Ze sympatií, které mezi nimi vznikly za podivných a s odstupem možná nyní už pro něho podivuhodných okolností. Jak se zapomíná horší a častěji vybavuje lepší. Proto asi také milování bez čehokoli rušivého nebo jakýmkoli způsobem podmiňujícího.

Co se mu předtím v životě stalo snad jen jednou.

S neznámou mladou ženou na jakémsi semináři informatiků.

Její sdělení, pokud ho zrovna napadá ten profesionální výraz, bylo stručné a doprovázené milým a zároveň provinilým úsměvem a možná i začervenaním, které se mu třeba jen zdálo, nebo si ho po letech ke zkrásnění toho zážitku přimyslel: Chci se s vámi milovat, ale nic jiného tím nesleduji.

Přesně tak.

A tak si i tu větu nadlouho, možná už napořád zapamatoval.

V té noci si pak na nic osobního opravdu nestěžovala, i když on byl na její motiv zvědavý. Ale má prý celkem šťastné manželství, zdravé děti, mají se dobře, nic jí v podstatě nechybí. Kdo ví, čím ji tenkrát zaujal, proč si ho vybrala nebo vůbec přišla s takovým přáním. Možná jen proto, že svou situaci a její jednotlivé části komentovala těmi pravděpodobnostními kategoriemi, jako je celkem, v podstatě, možná, asi...

I když člověk těžko může víc. Ale právě proto, že nemůže, hledá kompenzace.

Ale s Marcelou byla poslední a jediná noc něco jiného, oba spontánně cítili, že je třeba za vším udělat tečku, ačkoli jejich rozloučení by bylo možná emocionálně rovnocenné, i kdyby neskončili v posteli.

Kdo ví...

Znovu se začel do řádek dopisu.

Ivane, nemohu si stěžovat, že bych se měla špatně, naopak, někdy mám výčitky, že si takové podmínky ani nezasloužím. Ale mám pocit, jaký prý mají lidé, když je po operaci odpojí od přístrojů. Už jsem asi pochopila i obsah toho strašného pojmu klaustrofobie. Prostě se dost často cítím v jakémsi nepříjemném vzduchoprázdnu. Jako to konečně zažívá většina emigrantů. Joran teď odlétá do jakési africké Sakrabónie. Moc dobře ví, že mi na tomhle kontinentě nikdy moc nesvědčilo. Proto se nebude zlobit, když s ním nepojedu. Dělaloby ti velké problémy, kdybych na nějaký čas zajela za tebou?

M.

Nenašel v textu opět nic, co by ho opravňovalo k jinému závěru, než který ho napadl jako první. Prostě se po určité době života s Joranem dostavila nuda. Jak by řekla jeho matka, Marcela zkrátka neví, co roupama. Ale co on, když už pomalu na všechno zapomněl, jen vždycky letmo pohlédl na obraz zasněžené krajiny od ní a hodil pozdrav mezi ostatní pohlednice, většinou spíš od moří, odkud ho z dovolené obšťastňovali příbuzní a přátelé. A zavazovali ho tím, aby jim také psal, když někde byl, což nenáviděl jako máloco.

Přijíždí-li Marcela jen z plezíru, ještě to nemusí znamenat, že její návštěvou nevzniknou nové problémy. Ale kdo by je mohl způsobit... Již jen nanejvýš její bývalý manžel. Jak se, proboha, vůbec jmenoval? Ten druhý bídák, který Marcele tak zkomplikoval život, byl určitě Stano. Takové jméno se jen tak rychle nezapomíná, je dost neobvyklé. Přesněji řečeno ta zdobnělina nebo spíš zkratka. Ale ten kdysi její zamindrákovaný pornofil? Musela by to být strašná náhoda, kdyby na sebe s Marcelou znovu narazili. Leda by zatoužila se vidět i s ním. Třeba ho jen provokovat,

jak si nyní žije. Ale tak neprozřetelná snad není. Když si však dnes po letech vzpomněl na tu neznámou ze semináře, co může o záměrech jakékoli ženy vědět? Zvláště takové, která má ještě před třicítkou za sebou dost barvitý a dobrodružný život.

Nebo už Marcele bylo třicet?

Chvíli přemýšlel, ale nemohl si vzpomenout.

Bezděky si však v tom okamžiku vzpomněl, že její první manžel se jmenoval Eduard. Od jejího odjezdu o něm neslyšel. Ale mnohokrát, když se díval z okna na ulici, se mu spontánně vybavil ten výjev, když tu řádl na ulici, kopal do plechových dveří a za chvíli zas volal z budky, zoufale posedlý po Marcele. Až nakonec musela zasahovat i policie. Teď by byl Eduard určitě už vybaven mobilem, jako všichni ti neskutečně kmitající blázni v jeho věku a s podobně deformovaným hodnotovým světem.

Stálo to vůbec za to?

Kdyby byl Ivan cynický, zredukoval by aktiva s Marcelou jen na tu jedinou noc, navíc nijak zvláštní. Ačkoli na ni spolu s jinými podobnými zážitky dost vzpomínal, přehrával si ji častokrát před usnutím jako kus vlastního životopisného filmu. V duchu se usmál: Pomalu už taky pro pamětníky. Před posledním a vlastně jediným dopisem se mu však ta noc už dlouho nepřipomínala, aspoň si nevzpomínal. Marcela se mu postupně vytrácela i z paměti, nejen té erotické.

Ale najednou si uvědomil, co ho nikdy od té doby nenapadlo. Proč si myslel, že ta jediná noc s Marcelou nebyla ničím zvláštní?

Byla.

Určitě byla.

A teď na něj ten nový pohled zapůsobil neobyčejně silně: Marcela se tenkrát nepředváděla.

A on si teprve po takové době uvědomil, že tím dost vypadla z obrazu, který si o ní logicky musel vytvořit.

Objektivně proto, co o ní všechno věděl, a to mohla být jen ta pověstná špička ledovce, pod kterou se skrývá mnohonásobně víc netušeného a ne zrovna nejlichotivějšího. Ale proč by zrovna měl myslet jen na to horší...

Ozval se domovní zvonek a Ivan sebou trhl, jako kdyby ho někdo přistihl při nějaké neřesti.

Zapomněl, že pozval Mirka Otáhalu.

Sice jen tak na kus řeči, ale i s podvědomou potřebou mít alespoň vedle sebe osvědčenou mlčenlivou vrbu, které je možno se bez obav svěřit.

Ivan scházel dolů od domu ke vchodu a nešlo mu z mysli to opožděné poznání, které začalo mít ve vztahu k možnému příjezdu Marcely sice tušený, ale zatím pro něho těžko definovatelný význam.

"Co se děje?" zeptal se Mirek, když viděl, že Ivan je myšlenkami někde jinde, jako by ho vůbec nevnímal a tedy i neočekával.

"Co by se dělo, nic..." odpověděl Ivan nepřítli přesvědčivě.

Vlastně zcela nepřesvědčivě, takže se Mirek jen usmál.

"Měl jsem pocit, že jsi trochu mimo..."

"Vlastně jsem dokonce dost mimo," přiznal Ivan, když si sedli v obývacím pokoji.

"Podívej!" podal mu Marcelin dopis.